

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 K, Fél-
évre 4 K, Negyedévre 2 K aranyértékben

Megjelenik
havonta kétszer

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Országház-utca 30.

*Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Az új csendőrségi Szolgálati Utasítás

Jelentettük már, hogy az új csendőrségi Szolgálati Utasítás könyvalakban megjelent és hogy azt a m. kir. Belügyminiszter véleményezés végett a kerületi parancsnokságoknak ki fogja adni.

Miután az utasítás csak korlátozott példányszám-ban jelent meg és így azt nem fogja valamennyi parancsnokság megkapni, annak egyes főbb olyan rendelkezéseit, amelyek a jelenlegi utasítás rendelkezéseitől eltérnek és a csendőrségi szolgálatban újítást jelentenek, alább ismertetjük.

A tervezet egyik rendelkezése szerint a csendőrség minden tagjának jogában áll a csendőrségi szolgálatot érintő bármely kérdésben felsőbb rendelkezés nélkül is bármikor javaslatot tenni. Felhívjuk olvasóinkat, hogy ha a csendőrségi szolgálattal kapcsolatos bármilyen természetű rendelkezésnek az új utasításba való felvételét szükségesnek gondolják, arra vonatkozó javaslatukat közvetlenül a m. kir. csendőrség állandó tanulmányi bizottságának (Budapest, Böszörményi-út 21. szám) terjeszték be. Minden javaslatot természetesen alaposan meg kell indokolni, hogy a bizottságnak módjában álljon annak okát és célját is megvizsgálni.

A tervezet általánosságban nagyobb terjedelmű a jelenlegi utasításnál. A szervezeti utasítás nélkül — mely a tervezetből kihagyott — 292 oldalra terjed; 10 fejezetre és 94 §-ra tagozódik.

Az első fejezet a csendőrségre vonatkozó elvi határozványokat, nevezetesen a csendőrség feladatát, működési területét, szolgálati teendőit, a csendőrség egyes parancsnokságainak egymáshoz, idegen parancsnokságokhoz, valamint a polgári hatóságokhoz való viszonyát és végül a csendőrség szolgálatának tagozódását tartalmazza.

A csendőrség működési területét a tervezet úgy szabályozza, mint az jelenleg is szabályozva van, azzal a különbséggel, hogy a m. kir. belügyminisztert felhatalmazza arra, hogy a törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városok külterületét a csendőrség állandó működési körébe bevonhassa. A közbiztonsági szolgálat ellátására csak a csapatállományú rangosztályba nem sorolt havidíjasok, altisztek és csendőrök hivatottak, tiszteknek a közbiztonsági szolgálatban cselekvőleg részt venniük nem szabad.

A csendőrség rendes szolgálati teendőit a tervezet körülbelül a jelenlegi utasítás 27. §-ában foglaltak szerint sorolja fel, de egyenkint felsorolja azokat a szolgálatokat is, amelyekre a csendőrséget igénybe venni nem szabad.

A csendőrség szolgálatát a tervezet államrendészeti, közrendészeti, igazságügyi rendészeti és karhatalmi szolgálattal osztja fel. Az államrendészeti szolgálat körébe tartoznak azok a szolgálatok, amelyeknek célja az állam és társadalom egészségének és berendezésének állandó megfigyelése és megoltalmazása (egyesületek, csoportosulások, gyülekezetek ellenőrzése, belső és külső idegenrendészet, ki- és bevándorlás ellenőrzése, sajtórendészet stb.). A közrendészeti szolgálat körébe az egyes emberek személy- és vagyónbiztonságának megővését, valamint az elemi csapások elhárítását, illetve az azok által okozott károk lehető csökkentését célzó teendők tartoznak; az igazságügyi rendészet a nyomozó szolgálatot és végül a karhatalmi szolgálat a csendőrség anyagi erejének hatóságok részére való rendelkezésre bocsátását foglalja magában.

Szolgálatkezelés szempontjából a csendőrség szolgálata — úgy, mint eddig — rendes, felszólított és ellenőrző szolgálattal tagozódik. Új a „különleges szolgálat“ fogalma, amely alatt a tervezet a polgári ruhában teljesített megfigyelő és nyomozó szolgálatot érti.

A második fejezet a csendőr személyes magatartására vonatkozó határozványokat öleli fel. A csendőrrel szemben támasztott erkölcsi követelményeket — egyenkint felsorolva — különös nyomatékkal hangsúlyozza. Különös szigorral tiltja a tervezet mindennemű ajándékna; vagy ingyen ellátásnak bármilyen burkolt formában való elfogadását; ily természetű visszaélés még akkor is fegyelmi úton való eltávolítást vonhat maga után, ha az a büntetőbírói üldözésre elegendő alapot nem is ad.

Fokozott mértékben követeli a tervezet azt, hogy a csendőrség minden tagja önképzésével a lehető legintenzívebben foglalkozzon, mert a vele szemben támasztott erkölcsi tulajdonságokon kívül igen széleskörű elméleti és gyakorlati képzettségre is szüksége van annak a csendőrnek, aki magát a csendőrségi szolgálattal képessé akarja tenni.

Részletesen felsorolja a tervezet azokat a hatóságokat, parancsnokságokat és személyeket, akiknél, illetve amelyeknél a csendőr szolgálatban és szolgálaton kívül jelentkezni köteles. Azoknál az egyéneknél, akikre a Szolgálati Szabályzat I. részének határozványai érvénnyel nem bírnak, a csendőr „jelentem“ vagy „jelentkezem“ szavakkal jelentkez, bemutatkozások alalmával a rangosztályba nem

sorolt havidíjasok, altisztek és csendőrök a „tisztellett bemutatkozom” szavakat használják.

A harmadik fejezet a belszolgálatot szabályozza. Ide tartoznak a laktanya-, szoba- és istállórend, laktanya- és szállás-szemle, napirend, ügyeleti, készlet- és küldöncszolgálat, megbetegedéseknél való eljárás, öltözködés, vezénylés, összpontosítás, díszkivonulás és a fegyelmi fenyítő hatalom mikénti gyakorlása.

A laktanya-, szoba- és istállórendre vonatkozó határozványok a jelenlegi Laktanya Szabályzattal szemben lényeges újítást nem tartalmaznak.

A „készlet” és „szigorú készlet” elrendelése és mikénti foganatosítása részletesen szabályozva van. Készlet elrendelése esetén örsökön a legénység felének állandóan otthon kell lennie; vármegyei csendőrszolgálatnál a Szolg. Szab. I. r. 481. pontjában előírt készlet- és szolgálat, kerületi és vármegyei parancsnokságoknál tiszti, örsökön altiszti távbeszélő ügyeleti szolgálat vezénylendő. Szigorú készlet esetén ezen intézkedéseken kívül még a szabadságot egyéneket is be kell hívni, annak tartama alatt pedig valamennyi csendőregyének — tehát a nősöknek is — állandóan a laktanyában kell tartózkodnia.

Tisztek vezénylésére a m. kir. belügyminiszter és a kerületi parancsnokság, legénység vezénylésére pedig ezenkívül a vármegyei csendőrpáncsnokság is jogosult. Összpontosítást 20 főnyi létszámig a járásparancsnok, 120 főnyi létszámig a vármegyei csendőrpáncsnok és ezenfelül a kerületi parancsnok rendel el. Sürgős szükség esetén minden parancsnok fel van jogosítva az általa rendelkezésre bocsátható létszám erejéig összpontosítást elrendelni.

Csendőrségi csapatoknak csak a Szolgálati Szabályzat I. r. IX. fejezetében meghatározott ünnepeken szabad résztvenniük. Istentiszteleteknél közvetlenül közreműködő csapatként a csendőrség csak akkor alkalmazható, ha helyben honvédség nincsen.

Tényleges állomány csendőregyének temetéséhez a gyászkiéretet mindig, tehát akkor is ki kell rendelni, ha azt más állomáshelyről kell kivezényelni.

A kivizsgálások mikénti teljesítését, valamint a részletes jelentések megszerkesztésére vonatkozó határozványokat a tervezet részletesen megállapítja. Minden kivizsgálás 8 napon belül okvetlenül megjejtendő és újabb 8 napon belül befejezendő: ennél nagyobb késedelmet indokolni kell. Függetlenség, fegyverhasználat, közönséges büncselekmény, örszolgálati kötelességsértés, lefegyverzés, öngyilkosság és fogolyszökötés vagy csendőrség őrizetében levő fogoly elhalálása azonnal kivizsgálandók.

A kivizsgálandó jelentés anyaga címszavak szerint csoportosítandó és pedig: a kivizsgálás alapja, tényállás, sértett, tanúk, terhelt, megjegyzés, vélemény, polgári illetékesség és mellékletek.

A Szolgálati Szabályzat I. rész 673. pontjában az állomáspáncsnok részére biztosított fegyelmi fenyítő jog minden állomáson a legmagasabb csendőr tiszti parancsnokot, az állomáson állandóan vagy ideiglenesen tartózkodó csendőr egyénekekkel szemben illeteli, de csak oly terjedele-

ben és csak oly rendfokozatu egyénekekkel szemben, akikkel szemben a fegyelmi fenyítő jog őt szolgálati állásánál fogva illeteli.

A csendőrségnél — különleges szolgálati viszonyainál fogva — nem szabhatók ki a következő fenyítések: kihallgatásnál való mindennapi megjelenés, megintési jegyzőkönyv alapján való lefokozás és elbocsátás és végül a guzsbakötés és megkötözés. Csak alosztálynál vagy ennél nagyobb csendőrségi alakulatoknál szabhatók ki a takarodó előtt való visszatérés kötelezettsége és a szigorított fogság.

A negyedik fejezet a közbiztonsági szolgálat kezelését szabályozza.

Büncselekmények esetében az eljárásra mindig az elkövetés helye szerinti örs illetékes; ha a büncselekmény több örs körletében követtetett el, az eljárásra az az örs illetékes, amely a gyanúsítottat először elfogta, illetve, amely a nyomozást először megindította. Ha a gyanúsított több örs körletében több különálló büncselekményt követett el, akkor a nyomozást mindig ugyanaz a járőr folytatja le, amely megkezdte.

Hasonlóképpen van szabályozva a csendőrség és az államrendőrség kölesönös eljárási illetékessége is.

Az örskörleteli portyázásánál a jelenlegi őrsjáratú beosztási rendszer megszűnik, illetve lényeges módosítást szenved. A portyázás a tervezet szerint ú. n. távolsági kimutatások alapján történik, melyekbe az örskörletben levő minden tereptárgynak minden tereptárgyhoz való távolsága egy éven belül bevezetendő. A távolsági kimutatás mintája a jelenlegi utasítás 343. oldalán levő mintával megegyezik. A távolsági kimutatás alapján az őrsparancsnok annyi őrsjáratot állít össze, amennyit elegendőnek vél ahhoz, hogy az örskörlet minden része kellőleg ellenőrizve legyen. Egy és ugyanazon tereptárgyat több őrsjáratba is fel lehet venni. A szolgálat kivezénylésénél az őrsparancsnok az őrsjáratokhoz kötve nincsen, hanem több őrsjáratba tartozó tereptárgyat is előírhat olyan sorrendben, amilyenben jönnek látja. Ezeknek egymástól való távolságát, vagyis az esetenként összeállított őrsjárat hosszát a távolsági kimutatás alapján könnyen ki lehet számítani.

A tervezet ezzel a rendelkezéssel a szolgálat vezénylésének sablonszerűségét kívánja megszüntetni és lehetővé kívánja tenni, hogy az őrsparancsnok ne csak az állandó őrsjáratok útvonalait, hanem az örskörlet egész területét a szükséghez képest minden nagyobb nehézség nélkül úgyszólván keresztül-kasul portyáztathassa.

A portyázás tartama pihenővel együtt sik terpen kilométerenkint gyalog 25 perc, lóháton 20 perc; dombos vidéken gyalog 30 perc, lóháton 25 perc; hegyvidéken, mely csak gyalog portyázható, 40 perc.

Minden községnél és tereptárgynál, melynek leportyázása félóránál hosszabb időt vesz igénybe, a leportyázásra szükséges időt külön meg kell állapítani és az őrsjárat tartamához hozzá kell adni. Hasonlóképpen hozzá kell adni az őrsjárat tartamához az előírt lesállítás idejét is, ha az egy óránál hosszabb időre terjed.

Ugy az őrsjárat hosszának, mint tartamának

végösszegét félkilométerre, illetve félórára kell kikerekíteni.

A távolság szerint illetékes órakiszabot könyvebb kiszámítása végett a tervezetbe egy melléklet van csatolva, amelyben az órakiszabot 100 kilométerig minden terepre vonatkozólag úgy a gyalog, mint a lóháton való portyázásra ki van számítva és táblázatszerűen fel van tüntetve, úgy, hogy a szolgálat kivezénylése esetén az illetékes időkiszabot a táblázatból egyszerűen ki kell írni.

A szolgálatot a Szolgálati Könyvben kell nyilvántartani; vezénylő lajstromot csak azok az örsök vezetnek, amelyek állandó vagy naponta ismétlődő helyi, vasut- és fürdőügyeleti szolgálatot vezénylnek.

Nagyobb kiterjedésű és élénkbb forgalmu községekben a belügyminiszter állandó helyi szolgálatot rendelhet el. Ily helyeken a legénységet havonkinti felváltás mellett helyi és külszolgálatba egyenlően kell alkalmazni.

Az állandó helyi szolgálatot úgy kell vezényelni, hogy egy és ugyanazon járőr egyfolytában hat órát, 24 óra alatt pedig 12 órát álljon szolgálatban; minden harmadik nap teljes szolgálatmentesség engedélyezendő.

A tervezet megengedi, hogy éjjel útbainduló, teljesen megbízható járőrvezetőket az őrsparancsnok már előző este, 21 óra előtt eligazíthasson és a pontos időben való útbaindulást a járőrvezetőre bizza, aki a pontos útbaindulásért ily esetben egyedül és személyesen felelős.

A csendőr járőrök létszáma általában két fő. Egy főt csak nappali, illetve helyi szolgálatra szabad kivezényelni.

Részletesen felsorolja a tervezet azokat az eseteket, amelyekben a járőrnek az útiránytól eltérnie, az örsre az előírt idő előtt bevonulnia és a járőr tagjainak egymástól elválniuk szabad.

(Folytatjuk.)

Néhány szó a csendőr ábécéjéhez.

Írta: MARTIN IMRE százados

A valamennyiünk részéről óhajtott és bár nehezen, de mégis feltámadt „Csendőrségi Lapok” I. számaiban megjelent „A csendőr ábécéje” című közlemény elolvasása után, önkéntelenül is azon sok csendőr jutott eszembe, akik a csendőr ábécéjét nagyon is jól ismerik és tudják, testületünknek hasznára mégis alig vannak.

Ez késztet arra, hogy az említett cikkek különben mindenben helytálló fejtegetéseit egy gondolatot tovább fűzzem.

Ismert, de sajnos kevésbé megszívlelésre találó körülmény ugyanis az, hogy a csendőri ábécének, tehát a kötelességeknek és jogoknak ismerete egymagában nem elég ahhoz, hogy valaki valóban jó csendőr is legyen. Értéktelen, holt tudomány a csendőri kötelességek és jogok tudása, ha ezek gyakorlásánál nem vezet a kötelességérzet!

A csendőr ábécéjének tudása is csak szellemi követelmény, melyet megtanulni lehet, mint ahogy az iskolásgyermek is megtanulhatja az ő ábécéjét. Abból azonban, hogy valaki valamit tud, még nem

következik az, hogy tudását hasznosan értékesítse is tudja.

Azt hiszem, valamennyien tudunk példát arról, hogy szellemileg szinte kimagasló egyéneket társadalmat állandóan kísérő szennyar magava ragadott és még többet arra, amikor a szellem tudás dacára a teljesítmények a kívánt mérték távolról sem ütötték meg. Miért? Mert hiányoz az erkölcsi tulajdonság, amely hivatva lett volna a kötelességek és jogok gyakorlásában vezetni: kötelességérzet!

A kötelességérzetet, mint lelki tulajdonságot könyvből megtanulni nem lehet. Ez egy erkölcsi érték, ami rendszerint velünk születik, amit neveléssel felbresszteni és fejleszteni, de viszont úgy nevezett „elneveléssel” elnyomni, sőt kiölni is lehet.

Álljunk meg egy pillanatra! Tegye minde csendőr a kezét a szívére és — pusztán csak egy napi teljesítményét is figyelembe véve — kérden állíthatja-e nyugodt lelkiismerettel mindenki, hogy cselekedeteinél mindenkor a kötelességérzet vezrelte? Bizonyára nem!

Hányan vannak, akik kötelességeiknek immedámmal való teljesítésénél felszólaló lelkiismereti ket azzal próbálják megnyugtanni, hogy: „Jól van ez így is, majd csak meg lesz valahogy”, „mine törjem magam, hisz úgy sem kapok ezért től fizetést”, vagy „a fő az, hogy felelősségre nem volt hatnak, a többivel nem törődöm”, esetleg „má megcsinálja más jobban, ha nem tetszik így”, vagy „minek már ma, mikor holnap is ráérek” stb. st

Pedig az ilyen kötelességteljesítés — ha ugyan annak nevezhető — mely csak a felelősség elhárításáig terjed, nem egyéb egy gyenge vázmal, mely az első rázkódásra összedől, mint a kártyavá léleknélküli munka eredményes és tartós nem lehet!

Fajunk általános jellegzetessége a gyors levetés és lelkesedés, különösen akkor, ha közel a v szély. Ilyenkor rendszerint valamennyiünkben felébred a kötelességérzet. Mihelyt azonban a közve len veszély elmúlt, a lelkesedés, a kötelességérzet alálbszáll és újra csak visszatérünk Pató Pál 1 „Hej, ráéruink arra még” ismert jelszavához. Ped de sokszor ráfizettünk már erre az átkos köznyunkre!

Beismerem, hogy sok a bajunk és gondunk, bi ennél is több a kislitű siránkozás, jajgatás és p naszkodás. Mindenkinek van baja és mindenki a hiszi, hogy az ő baja a legnagyobb.

Mindaz azonban nem képezhet okot arra, hogy önuralmunkat, bizalmunkat és hitünket elveszítv kötelességeink teljesítése alól magunkat kivonjuk. A legesekélyebb kötelességmulasztás is ákénitől hatáson nagy és finom szerkezetű államgépzetű melynek zavartalan működését csak valamennyiünk odaadó és kötelességérzettől áthlatott munkatjesítménye biztosíthatja. Összefogva, kiki h lyén igaz csendőrként állva, kötelességérzettől du zadó munkásságunkkal egy erős, elszakíthatatl láncot alkotunk, mely lánc azonban azonnal gye gül, ha benne csak egy szem is meglazul!

Bár mindannyian tudjuk ezt, mégis de soksz van alkalmunk látni, mennyire lélek nélkül vég egyik-másik csendőr a reálizott feladatot; val sággal unja és irtózik tőle. Lehetséges-e, hogy

kötelességteljesítésnek esúfolt ily vétkes eljárás eredményes legyen? Nem! Hisz ez végeredményben károsabb a teljes tétlenségénél! Szinte magam előtt látom ilyenkor azt az állandóan elégedetlen rossz munkást, aki a déli harangszó megszólalásakor azonnal leteszi a felvett téglát, mert ebédidő lévén, nem köteles a megkezdett munkát befejezni, -- hisz ezért úgy sem fizeti külön a vállalkozó.

Gond, nélkülözés és rút megaláztatás az utóbbi években éppen elég ért bennünket. Azt hittük, hogy ezen súlyos évek keservei szunnyadó erőneinket feléleszteni, sőt fokozni fogják. S íme, vannak olyanok, kiknél éppen az ellenkezőjét kell tapasztalunk: nemtörődomséget és közönyt. Valamennyien jobb idők után sóvargunk, de igazán dolgozni kevesen akarnak. Olbe tett kézzel pedig nem fogjuk boldogulásunkat elérni!

Szálljanak magukba azok, akiket illet és szakítanak a szinte második természetüké vált végtelen közönnnyel. Neveljük és fegyelmesszük önmagunkat és fiatalabb bajtársainkat, szüntelenül tanuljunk és tanítsunk kötelességérzetet s akkor, ha a csendőr ábcéből valamit nem is tudnánk, a kötelességérzet a hiányzó tudást pótolni és a helyes utat, melyen haladnunk kell, sugalmazni fogja!

A csendőrséget a becsület, önfeláldozó kötelességtudás tette naggyá és csak az fogja megtartani számunkra az ország tiszteletét és megbecsülését a jövőben is.

Ha sikerült soraimmal csak néhány csendőr bajtársamat is egy kis gondolkodásra, esetleg önbeismerésre bírnom, céloimat elértem.

A táborigendészetről

Irta: PINCZÉS ZOLTÁN százados

(Folytatás.)

A táborigendőségnél — éppen úgy, mint a mögöttes országok csendőségnél általánosságban — nem volt kellőleg értékeve az inkognitóban való nyomozás, holott annak éppen a harcúterén nagy hasznát lehetett volna venni. Meg vagyok róia győződve, hogy a legénység közé elvegyülve volt bujtogatók munkáját egy-egy csak hadtestenkint is működő specialis csendőr nyomozó-osztig nagyon megnehezítette volna. Az inkognitóban nyomozó csendőrnek a harcúterén való kiváló alkalmazhatóságáról egynéhány eset kapcsán magam is meggyőződtem. Így pl. előfordult az egyik hadosztálynál, hogy az utánpótlásra részint járműveken, részint drotkötélpályán érkezett élelmiszer, ruháknemű stb. heteken át rendszeresen és alaposan megdézsmálva érkezett meg. Konzerves ládákban 15—20 doboz hiányzott s ezek helyett homokkal megtöltött dobozok lettek a ládába visszatéve, boros, kőolajas hordókat megdézsmáltak s a hiányt vízzel pótolták, ruhakötegekből állandóan hiányzott egy-két darab stb. A tetteseket a legalaposabb és legszigorubb vizsgálát sem volt képes kideríteni, mert a szállítmányok sok helyen és sok kézen mentek keresztül, az pedig, hogy a szállítmányt minden egyes átrakóhelyen darabszám, illetve mennyiség szerint átvegyék, a nagy mennyiségek miatt lehetetlen volt. A hadosztályparancsnokság rendelkezésére végre minden olyan helyre, amelyeken a szállítmá-

nyok átmentek, egy-egy ügyes csendőr lett mint írrok, kocsis stb. beosztva és az ötödik napon már a tettesek teljes számban kézrekerültek.

Egy másik hadosztály egy vonatparancsnokságánál a pénztárból hosszabb időn keresztül nagyobb összegek hiányoztak, úgy, hogy végre a telelős parancsnok tetemes anyagi veszteségein kívül igen kellemetlen gyanuba is keveredett. Kérésere két csendőr lett hozzá hajtókatona, illetve szekerészaltiszt gyanánt beosztva, kik egy hét múlva már annyira mentek, hogy az álkulccsal rendelkező tétessel „szövetségre” leptek, de mindjárt utána le is tartóztatták egy egészségügyi altiszt személyében. De ezeken kívül is még sok lopási, rablási, gyilkossági, sőt kénkedési esetről is tudomásom van, amelyek örökre kiderítetlenek maradtak volna, ha a táborigendőség azokat nem nyomozta volna.

A működő hadtestek és hadosztályok körzetében a katonai rendészeti szolgálatnak egy másik, nem kevésbbé fontos ágazata volt a rendőri bíraskodás is.

Ha az ezen területen lakó polgári lakosság közül valaki a katonai büntetőtörvénykönyvbe ütköző bűncselekményt követett el, akkor az illető a táborigendőség elé került, amely az ügyet rendszerűen letargyalta és ítéletet hozott. Számtalan eset fordult elő azonban, mikor egyes polgári egyének ellen nem a büntetőtörvénybe, hanem esetenként kiadott közrendészeti természetű rendelkezésekbe ütköző cselekmények, kihágások miatt kellett eljárni, amelyek egyenként nem voltak ugyan súlyos természetűek, összességükben azonban a rendet mégis veszélyeztették, az ellenőrzést nehezítették stb., tehát meg kellett őket torolni. Ez első sorban az állomás-, illetve térparancsnokok teendője lett volna. Oly nagyobb helyeken, ahol külön térparancsnok volt, az még foglalkozott ezzel a teendővel, de már az állomásparancsnokok, kik különben mindig egyes csapatok parancsnokai voltak, ezt a teendőt a legtöbb esetben figyelmen kívül hagyták, egyrészt, mert az őket adminisztratív meg lehetőségen megterhelte, másrészt, mert az ilyen — mondjuk — kihágási bíraskodás sem alkalom, sem anyagilag szabályozva nem volt és így az állomásparancsnokok sohasem voltak tisztában azzal, hogy e tekintetben mily jogokkal vannak felruházva. Nem volt utasítás pl. arra sem, hogy a befolyt büntetéspénzek mire fordíttassanak s magam is tudok egy esetről, mikor egy ezredparancsnokságnak még hónapok múlva is leveleznie kellett, mert a hozzá, mint állomásparancsnoksághoz befolyt büntetéspénzeket a kincstár javára bevételtezte.

Mindezek a körülmények okozták azután azt, hogy az ily kihágások miatt pl. a csapatok által elővezetett és egy pár soros jelentéssel hátraküldött polgári egyéneket sokszor napokig kísérgették egyik helyről a másikra, míg végre — senki sem érezvén magát illetékesnek az eljárásra, — legtöbbször egy pár nap elteltével, szabadonbocsátották.

Ott, ahol a hadosztályparancsnokságokhoz csendőrtiszt volt beosztva, ez a kérdés megoldást nyert, mert minden polgári egyént kivétel nélkül a hadosztály táborigendőr osztagához kísérték be, aki azután az eset kinyomoztatása után esetenként

megállapította azt, hogy a bekísért egyént a bírósághoz kell-e továbbítani, vagy pedig közigazgatási úton megbüntetni. Ha az utóbbi látszott szükségesnek, azt azonnal foganatosította is.

A kellően megszervezett táborigendészeti szolgálat hiányára vallott a közvagyon megoltalmazásának hiányossága is. Ott, ahol zárt csapatok voltak elhelyezve, a parancsnokok ebben a tekintetben felügyeletet gyakoroltak, de oly helyeken, ahol csapat nem volt, bizony sok visszasságot lehetett tapasztalni. Sokszor előfordult, hogy nem a csapatok, de egyes emberek az elhagyott épületek ajtajait és ablakait leszedték és ezzel azokat emberek elhelyezésére mindenkorra alkalmatlanná tették; szármával, szénával és egyéb takarmánnyal pazarlóan hántak stb. Természetes, hogy ennek előbb-utóbb a hadsereg látta kárát.

Ennek a célszerűtlen és a hadsereg káros gazdálkodásnak meggátolása és a közvagyonnak az egyéni önzéssel szemben való megvédelmezése szintén a táborigendőség feladata lett volna, amely azonban azt csak sűrű járőrökkel, tehát megfelelő létszámmal tudta volna ellátni.

A köztisztasági és közegészségügyi rendszabályok szigorú betartásának fontosságát külön hangsúlyozni fölösleges. Ott, ahol emberek a rendszeres tisztálkodás lehetősége nélkül oly nagy tömegekben vannak összehúfolva, mint a harcúterén, ott a köztisztaságnak legkisebb hiányossága is súlyos következményekkel járhat. A csapatok ebben a tekintetben ellenőrzést nem igényeltek, mert saját körletében minden parancsnok rendet és tisztaságot tartott, de már pl. az utcáknak, tereknek stb., valamint a polgári lakosság által lakott helységekre tisztántartását a táborigendőség kell ellenőriznie. Ebben a tekintetben különösen Szerbiában és Romániában volt a táborigendőség fokozott működésére szükség, mert ott a lakosság előtt a köztisztaság meglehetősen ismeretlen fogalom volt.

A közegészségügyi ellenőrzéshez tartozik még pl. a halottak szabályszerű eltemetésének ellenőrzése is, amit persze nem úgy kell érteni, hogy a táborigendőség minden temetésnél jelen kell lennie, hanem, hogy járőr szolgálata alatt erre is figyelmet fordít és az esetleg észlelt szabálytalanságokat bejelenti.

A hadsereg körletében polgári egyének által fenntartott nyilvános helyiségek, kocsimák, vendéglők stb. tisztaságának, az utcai és más árusok által árusított cikkek — különösen élelmiszerek! — minőségének, tisztaságának, árának stb. ellenőrzése szintén fontos. E tekintetben különösen Orosz-Lengyelországban voltak hiányosságok. Városok utcáin lengyelzsidók hihetetlenül piszkos helyekről kikerült, bizonytalan összetételű kenyereket, süteményeket, italokat stb. árusítottak egész nyíltan a legénységnek és ezekért minden képzeltet felülmuló uszoraárakat szedtek. Csak a leg-ritkább esetben fordult elő, hogy ebben őket a táborigendészeti közegek megakadályozták volna.

Nem folytatom a táborigendészeti szolgálatban tapasztalt hiányosságok felsorolását, ámbar még számtalan, a háború alatt tapasztalt körülményt lehetne felhozni annak igazolására, hogy a táborigendészeti szolgálat mennyire fontos és

hogy annak kifogástalan működéséhez a hadseregnek milyen nagy érdekei fűződnek.

A táborigendészeti szolgálathoz fűződő fontos érdekek és a táborigendőségben fenálló létszámhiány dacára mégis szinte uzus vált a csendőröknek hivatásuk körén kívül e szolgálatokra való alkalmazása.

Mint már említettem, a táborigendőség legnagyobb része kisebb osztagokra osztva volt különböző helyekre kiküldítve úgy, hogy saját előjáróinak vezetését és ellenőrzését teljesen nélkülözte. A harcúterén vezényelt táborigendőség derék, szolgálatkész, mindenre jól használható tisztek voltak, természetes tehát, hogy mindenütt igen szívesen alkalmazták őket olyan teendőkre, amelyek tulajdonképeni hivatásukhoz nem tartoztak ugyan, de amelyeknek elvégzésére általában rátermettségükkel és föltétlen megbízhatóságukkal fogva alkalmasak voltak. A táborigendőség utasít a csendőröknek ily szolgálatokra való igényl vételét tiltotta ugyan, ez az utasítás azonban csendőségen kívül általában nem igen volt ismeretes. A táborigendőség utasítás megengedte ugyan azt, hogy a táborigendőség szállítmányok, hadfoglók kísérésére, rekvirálásoknál való karhalmi segédkezésre, küldönc- és futárszolgálat stb. felhasználtassanak, világos azonban, hogy a kor, mikor a táborigendőségre számtalan más, fontos feladat vár, őt az ilyen szolgálatok alól mentíteni kell, mert hiszen mindezeket bármely értelmes és megbízható hadseregbeli altiszt is elhatja anélkül, hogy azáltal a táborigendészeti szolgálat megrövidítené.

A hadtáptéren alkalmazott táborigendőségre vonatkozólag általában ugyanazokat lehetett tapasztalni, mint amit eddig a hadművelési terület táborigendőségeire vonatkozólag elmondottam. azzal a különbséggel, hogy ezek a hiányos hadtáptéren viszonyainál fogva, ott esetleg kevésbbé voltak kirívók. A hadtáptáborparancsnokságok, pályaudvarparancsnokságok, stb. stb. bilabbak voltak, megfelelő személyzettel rendelkeztek és így a táborigendészeti szolgálat keletkezésében is nyugodtabban és alaposabban tudtak működni. A hadtáptéren harcoló csapatok nem igen voltak, a hadtáptáborok és intézetek általában elhelyezésben részesültek és így a táborigendészeti szolgálat is inkább csak a nagyobb helyiségek, pályaudvarok, felvételezési állomás stb. rendjének fenntartásából állott.

A megszállott területeken alkalmazott csendőség szolgálata — mint azt már említettem, táborigendészeti szolgálatnak nem volt tekinthető, mert az a békeszolgálatot nagyban megkövetelte. Ezzel természetesen nem akarom azt mondani, hogy az ily szolgálatban állottak teljesítenyei és érdemei csak valamivel is mögöttes állott azokénál, akik pl. a harcoló csapatok közelében működtek, mert bizony a Szerbiában, Montenegróban, Albániában stb. teljesített csendőségi szolgálat a legnehezebb és legveszélyesebb szolgálat egyike volt, amit e helyeken hősi halált halt szomorú derék bajtársunk szomorú sorsa bizony a rendészeti szolgálatnak ezzel az ágazatával azo ban majd esetleg más alkalommal kívánok foglalkozni, itt csak mint érdekes és a magyar csend

életrevalóságát bizonyító körülményt kívánom fel-
említeni, hogy a magyar esendőrök Orosz-Lengyel-
országban, Romániában, Szerbiában, Montenegró-
ban, Albániában, Olaszországban egyaránt kivá-
lóan beváltak, holott sem a nép nyelvét, sem
a német szolgálati nyelvet legnagyobb részben
nem ismerték: nagyon sok magyar esendőr azon-
ban pár hónap leforgása alatt nemcsak a la-
kossággal tudott annak nyelvén a szolgálat igé-
nyeinek megfelelően érintkezni, hanem a német
nyelvet is annyira elsajátította, hogy a németül
kiadott rendelkezéseket megértette, sőt jelentéseit
is németül tudta megtenni.

A magyar tábori esendőrnek úgy a hadsereg
egyénei, mint a polgári lakosság előtt általában
nagy tekintélye volt. Nem akarom azt állítani,
hogy ez a tekintély csak a kakastoll nimbuszából
fakadt, mert hiszen pl. a megszállott területek
lakossága előtt a kakastollas esendőr ismeretlen
volt, mégis nagy hűbáknak tartom azt, hogy a tábori
esendőrséget jellegzetes és mindenki által könnyen
felismerhető egyenruhájától — főleg saját fővege-
től — a legtöbb helyütt megfosztották és ezáltal a
tábori esendőrt mint olyat, szinte felismerhetel-
enné tették. A fekete-sárga karszalag viselése elő-
volt ugyan írva, ez a karszalag azonban a esendőr
külső megjelenését nem igen tette imponálóvá, lé-
vén ugyanez a karszalag pl. a hadsereg kíséreté-
ben lévő polgári kocsisok ismerető jelvénye is.

A tábori esendőrutasítás kifejezetten előírja
azt, hogy tábori esendőr saját egyenruháját a
haretéren is megtartja. Ennek a rendelkezésnek
megvolt a maga oka és célja.

A tábori esendőrnek ahhoz, hogy szolgálatát
elláthassa, mindenekelőtt arra van szüksége, hogy
úgy a hadsereg egyénei, mint a polgári lakosság
előtt tekintéllyel bírjon. Már pedig a külső meg-
jelenés a tekintély emeléséhez nagyban hozzájárul.
Tapasztalati tény volt, hogy a esendőrségi egyen-
ruhában, tollforgós kalappal megjelent tábori
esendőr szolgálatában sokkal könnyebben boldu-
gult, mint egy másik, külsőleg nehezen felismer-
hető esendőr, mert míg az előbbit mindenki kivétel
nélkül a törvény embere gyanánt respektálta, addig
az utóbbival szemben való ellenszegülések gyako-
riak voltak, mert a legtöbb esetben nem is nézték
őt esendőrnek. A szürke egyenruhába és szürke
sapkába öltöztetett esendőr teljesen elveszett a tö-
megben, fellépésének semmivel sem volt nagyobb
súlya és morális hatása, mint bármelyik hadsereg-
beli altiszt fellépésének.

A esendőrségi egyenruhát általában azért ese-
relték fel a hadseregbeli tábori egyenruhával, hogy
a esendőrök „harszerüen“ legyenek öltözve. Erre
természetesen semmi szükség nem volt, mert még
a hadosztálynál az első vonalak mögött szolgált
tábori esendőr is egész nyugodtan feltehető a toll-
forgós kalapot, nem is beszélve a hadtápterülete-
ken alkalmazott tábori esendőrökről.

Az ú. n. „csapatcsendőrség“ intézménye nem
volt általános, ahol azonban megvolt, ott általános-
ságban bevált. A csapatcsendőrségnek különben
csak a neve volt esendőrség, mert esendőrlégény-
ség nem volt bennük, hanem kizárólag hadsereg-
beli légénységből állottak, kiket — egy alantos tiszt
parancsnoksága alatt — a csapatparancsnok össz-

pontosított. A csapatcsendőrség létszáma ezreden-
ként 10—15 fő volt és feladata elsősorban a szöké-
sek megakadályozása volt, mely célból — különösen
ütközetek alatt — közvetlenül a harszalag mögött
portyázott, az ott talált katonai és polgári egyéne-
ket igazoltatta, illetve elővezette.

Egyik hadosztályparancsnokság az alárendelt
ezredek csapatcsendőrségeit a hadosztály tábori
esendőrsztagparancsnokságának rendelte alá,
más hadosztályoknál — tudomásom szerint — ily
alárendeltség nem állott fenn, természetesen azonban,
hogy a csapatcsendőrségnek és a tábori esendőr-
ségnek mindenütt szorosan együtt kellett működni.
A csapatcsendőrségnek előírt jelvénye nem volt,
néhány helyt a sapkán széles vörös szalagot viselt
úgy, mint hadgyakorlatok alkalmával az ellensé-
get jelző csapatok; másutt ugyanilyen fehér szalag
vagy felirásos fehér karszalag volt a megkülönböz-
tető jelvénye.

Meg kell említenem végül a tábori rendészeti
szolgálat egy — sokszor nagyon is érezhetővé vált
— másik hiányosságát is: a tábori esendőrtisztek
hatáskörének szabályozatlan voltát. A tábori esendő-
rutasítás a tisztek hivatását a tábori esendőr lé-
génység fegyverkezésében, szolgálatának irányítá-
sában és ellenőrzésében állapítja meg anélkül, hogy
meghatározná, hogy a tiszteket ezen feladatukkal
kapcsolatban általában milyen rendészeti és mily
terjedelmű önálló intézkedési jog illeti meg? Az
utasítás a tábori esendőr tiszteket „magasabb tábori
rendészeti közegek“nek nevezi, amiből azt lehet
következtetni, hogy a tábori esendőrtiszteknek a tá-
bori rendészeti szolgálat teljesítésében személyesen
is részt kell venniük. Ez esetben azonban jogaikat
és kötelességeiket éppen olyan részletesen szabályozni
kellett volna, ahogy a légénység jogai és kötelességei
szabályozva voltak. A szolgálati teendők pontos és
részletes ismeretének hiánya a tábori esendőrtisz-
tek felhasználását nagyon sokfélévé, működésüket
bizonytalanná és egyéni felfogások szerint válto-
zóvá tette.

(Folytatjuk.)

A levegő közbiztonsága

Irta: **UDVARY JENŐ** ny. főhadnagy

A repülés talán az egyetlen ága a kulturá-
nak, ahol a viláháború nem rombolt, hanem alko-
tott. Megalkotta a leggyorsabb közlekedési esz-
közt, amelynek sebssége eléri a 429 kilométert
óránként, fel tud szárnyalni a felhők fölé több,
mint 11 kilométeres magasságba, megállás nélkül
meg tud tenni 4523 kilométert és 20—30 légiutast
játszva elröpít hegyen, völgyön, sziklán és tenge-
ren keresztül a kontinens egyik országából a má-
sikba néhány óra alatt.

Az egész világ nagyobb városai között rend-
szeres naponkénti repülőjáratok bonyolítják le a
légiforgalmat s naponta ezer, meg ezer utast szál-
lítanak egyik városból a másikba a pazar kénye-
lemmel, bőr karosszékekkel, mosdófülkével, rádió-
val berendezett személyszállító repülőgépek.

A repülés általános elterjedésével lépést
haladva a büntetteknek egy újfajta kategóriája
is kifejlődött, amelynél a gonosztevők a repülő-
gépet használják fel szélhámosaikkal, rablásaikkal
keresztülvitelére. Ambár a polgári repülés még
csak alig néhány esztendő múlva tekint vissza,
ezek a bűncselekmények a csempészéstől a leány-
szöktetésig máris meglehetősen színes skálát mu-
tatnak és nem egyszer a mozdiránuk és ponyva-
regények kalandos törtételeire emlékeztetnek.

A repülőgépen való csempészet meglehetősen
elterjedt, különösen Amerikában. Amióta az
Egyesült Államokban behozták az alkoholtilalmi
törvényt, a csempészek egyik legfőbb kereseti
forrása lett az alkoholesempészes. Valóságos
csempész-trösztök alakultak a rendszeres alkohol-
csempészésre több millió dollár alaptőkével. Ha-
jókát vásároltak, melyek 10—30.000 ládászámra
szállítják Amerikába a whiskyt. Ezek a hajók,
amikor a partot megközelítik, megállnak a nyílt
tengeren s onnan repülőgépek szállítják tovább
a tiltott árut a szárazföldre, lehetőleg valami el-
dugott, lakatlan területre, ahol már autó várja a
repülőgépet az alkohol továbbszállítása céljából.
A csempészésre rendszeresen az éjszakai órákat hasz-
nálják fel, hogy a rendőrség nehezebben tudjon
rajtuk ütni.

Oroszországba fegyvert, Oroszországból pe-
dig kommunista propaganda-iratokat szoktak
repülőgépen a külföldi államokba csempészni.
Krisztániában is fedeztek már fel ilyen orosz
csempészrepülőgépet. A repülőcsempészetnek van
egy másik módja is, amikor a hatóságok által
ellenőrzött személy- vagy postaszállító repülő-
gépen történik a csempészes. Ez annál is könnye-
nyebb, mert a repülőgép komplikáltabb részei kö-
zött, vastag szárnyában vagy egyéb alkatrészei-
ben tekintélyes mennyiségű árut lehet könnyen
és észrevétlenül elhelyezni.

A modern szélhámosok ma már repülőgépen
utaznak. Amerika egyik városkájába például az-
zal állított be két pilóta, hogy ki fogják eszkö-
zölni a városnak az amerikai légiforgalomba való
bekapcsolódását. Hogy tervüknek nagyobb nyo-
matékok adjanak, a városba saját repülőgépükön
érkeztek s a legelölőbb körökből hoztak ajánló
leveleket, amelyek persze hamisítványok voltak.
Az előljárást a lakossággal együtt sikerült
beugratniok s miután a megalakítandó légifor-
galmi részvénytársaság részére összegyűlt alap-
tőkét zsebre vették, egy szép napon — elrepültek.

Két budapesti bankár is szeretett volna ha-
sonló módon elszökni a közel múltban a törvény
büntető keze elől. Szökésük folyamán egész Prá-
gáig repülőgépen mentek, de később a rendőrség
mégis kézre kerítette őket. Hasonlóképpen szökött

Olaszországból Görögországba *Lichini* újság
kiadó 700.000 lírás sikkasztás után. Egy olasz tá-
bornok hűtlen feleségének üldözése szintén
repülőgépen indult Nápolyból Szardinia felé.

Az öngyilkosok és a tébolyodottak is több r-
pülőkatasztrófának voltak már okozói. *Linnekog*
híres rekordverő német pilóta úgy vetett vég-
életének, hogy gépéből kiugrott. Egy másik ö-
gyilkosjelölt az utasfülké ajtaján akart kilépni
felhők közé, de idages viselkedése már a felszáll-
ás előtt gyanússá tette, úgy, hogy tettét még idej
korán meg tudták akadályozni. Egy exaltált ide-
zetű ember a levegőben a pilótát megtámadta,
az lefogta és még mielőtt bajt csinálhatott volna
földre ért vele. Egy másik örült a levegőben
pilótát lelőtte, a gép a tengerbe zuhant s a pil-
tán és az örültön kívül a gép másik utasa is sző-
nyet halt.

Arra is fordult már elő eset, hogy a pilóta
rablási szándékkal fogta reá a pisztolyt egy
utas s miután a gépet ily módon leszállás
kényszerítette, az utasokat kifosztotta, azut-
gyalogszerrel odébbállott.

Egy fiatal brüsszeli leány és egy angol mérn-
szerelmi regénye szintén a levegőben nyo-
mozivászatra illő romantikus befejezést. A leá-
egy apácázárda bennlakója volt s szülei a háza-
ságukról hallani sem akartak. Egyszer azután
leány előzetes megbeszélés alapján a zárdát
megszökött, a mérnök repülőgépet bérelt és m-
sem álltak Angliáig. A leány apja öt óra mul-
tán értesült a dolgról. Ő is repülőgépen indult a szől-
vények nyomába, de elkésett. Mire a fiatal pi-
felkutatta, férj és feleség voltak.

A légi forgalommal kapcsolatos törvény
és rendeletek ellenőrzése, a légi közlekedés ki-
biztonságának fenntartása és a rend megóvása
légirendőrség feladata lesz. Legnagyobb légiren-
őrsége ezidőszert az Egyesült Államoknak van
ahol 150 repülőgép áll rendelkezésükre. Cana-
ban, ahol hatalmas és teljesen lakatlan erdőszé-
vannak, légi tűzország is működik az erdőtüz-
felkutatására. Légirendőrséggel rendelkezik
Franciaország, Anglia és Japán is. A leggyőz-
államokban a légirendőrséget az antant nem
gedélyezte, de az általuk megállapított tilalmi s-
bályok ezidőszert nem is tennék lehetővé oly
repülőgépek építését, amellyel a légirendőr-
feladatának megfelelő lenne. Repülőgépeink sel-
sége ugyanis nem lehet több óránként 170 km-t
teherbírása 600 kg.-nál, emelkedési képessége 40
m-nél és hatósugara* 400 km-nél.

A levegő közbiztonságának ellenőrzésén-
vül a levegőből a földre irányuló karhatalmi sz-

* Azon legnagyobb távolság, amit benzínfelvételt né-
gyhuzamban meg tud tenni a repülőgép.

gálatnak is van jövője. New-York fölött állandóan 5—6 repülőgép cirkál a tüzek megfigyelése s a csoportosulások, tüntetések ellenőrzésére. A gép személyzete rádió útján közli parancsnokságával megfigyeléseit. Nagyobb, tüntetésszerű felvonulásoknál repülőgépről sokkal könnyebb áttekintést szerezni, mint a földről. A repülőkarhatalom néhány perc alatt ott teremhet, ahol szükség van rá s a levegőből egyetlen géppuskának nagyobb morális hatása lehet, mint a földön egy egész századnak. Igaz, hogy az üzemanyag és a gép befektetési költsége aránylag sokba kerül, de ha tekintetbe vesszük, hogy egy gép bizonyos feladatok megoldásánál egy egész csapatot pótolhat, akkor a repülő karhatalom fenntartása még mindig gazdaságos lehet.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Szabó Imréné rejtélyes halála

Irta: Strigoniusz

Kubikos sok van az Alföldön. Ez a talicskás mesterség a nagy magyar síkság specialitása. Nagy fizikai erő, ügyes egyensúlyozó képesség és biztos szemmérték a jó kubikos elengedhetetlen tulajdonságai. A kis tömzsi kubikos talicskák nedves agyaggal vagy homokkal telítve, bizony erősen megfeszítik a naptól kiszírt, izmos karokat. Egy szál deszkán sokszor két méteres magasságban a talicskával egyenletes ütemben haladni, már valóban cirkuszi mutatvány. Arról meg éppen híres a magyar kubikos, hogy egy gödör vagy árokból kitalicskázott föld köbmétermennyiségét egy-kettőre hajszálnyi pontossággal kiszámítja a gödör fenekén hagyott kurta átmérőjű földhenger segítségével.

A Tisza partján sétálgatva, sokszor elnézetem e barnára cserzett, dolgos nép verejtékes munkáját, amint egyedül vagy taliga elé akasztott lógóssal szótlanul és szakadatlanul talicskázák partra a pohos hajók mélyéből a homokot.

Nagy is a híre a kitartó magyar kubikosnak. Messze földön keresett munkások. Egy vasuti föltés építése, egy folyó elleni védgát emelése meg se történhetik nélkülük.

Szabó Imre Mindszenti lakos is ilyen iparkodó, kétkézi munkás. Az alábbiakban az ő felesége rejtélyes haláláról, illetve eltűnéséről lesz szó, mely a Mindszenti őrsg nagyszámú legénységét napokon át lázasan foglalkoztatta és alkalmat adott vitéz Szakálházi tiszthelyettesnek egy újabb bravúros nyomozásra.

Az 1922. év június havában ugyanis Szabó kubikost más vidékre szólította a munkája. Ment, bár nem szívesen és otthon hagyta fiatal feleségét, ki öszi anyai örömknek nézett eléje. A férj messze távol, a feleség meg otthon dolgozott, hogy nyugodtan nézhessenek a nehéz télnek és a kis jövevény megfelelő ruhácskákban hiányt ne szenvedjen.

A pénzecske gyűlt is szépen. Már kevés hiányzott ahhoz, hogy a házaspár szükséglete biz-

tosítva legyen, midőn a férjet valami ösztökélő honvágy fogta el, melytől a legerősebb munka sem tudta eltéríteni.

Július 2-án hirtelen otthon termett. Lakása ajtaja zárva. Kopogtatás, hívó, kérlelő, biztató kiabálás, mind hiába. Szomszédok sem tudnak semmit. Az egy házban lakó Lantosné is csak annyit tud, hogy a menyecske június hó 25-én előtte úgy nyilatkozott, hogy a Tisza jobb partjára megy dolgozni és ha jó munkát talál, haza sem jön Péter-Pálig.

Szabó rosszat sejt. Az ablakhoz kerül. Előveszi bieskáját és avval az ablak párkányát kiemeli. Bekémlel. Síri csend. Bemászik az ablakon. A szoba üres, a feleségének semmi nyoma. A szoba falán, a búbos kemence alján és oldalán számtalan vérfolt, a szoba földjén egy seprűvel gondosan széjjel mázolt alvadt vértócsa. Az ágy megvetve, de benne az ágynemű kúszált, lenyomott állapotban.

A megriadt férj, ki előtt a valóság már teljes borzalmasságában derengeni kezdett, azonnal a csendőrségre szaladt. Ott rettenetes szorongatásoktól gyötörve, elpanaszolja kétségbeejtő helyzetét.

Az őrsparancsnok csendőreivel azonnal a helyszínére siet. Alapos szemle után, a nagy vértócsából és vércseppekből kiindulva arra a meggyőződésre jut, hogy Szabóné méhmagzatát sajátkezűleg elhajtotta. Aztán tettét megbánva, vagy a következményektől félve, a Tiszának ment. Szégyenére, bánatára abban keresett enyhülést. Ez utóbbi feltevés már azért is helytállóan látszott, mert a lakástól a Tiszáig itt-ott elhullatott vércseppek jelezték az asszony utolsó útját.

Az asszony tragédiája is megoldottnak látszott. Mert ugyan ki is gondolt volna arra, hogy egy teljesen szegény, mindenkivel jóban és békében levő kubikosné még valaki meg is ölhetett volna? De ha mégis megölte, ugyan miért, mi okból cselekedte és a hullát hová tette? A Tiszába semmiesetre sem cipelhette, mert az Mindszenten, ebben a nagy népes községben, mindenképpen igen kockázatos vállalkozás lett volna.

Valóban nem volt mit tenni, mint az őrsparancsnok tényeken alapuló feltevését és logikus következtetését a rejtély megoldásul elfogadni.

Vitéz Szakálházi tiszthelyettes beavatkozása azonban egész más fordulatot adott a titokzatos esetnek. Ő ugyanis ez időben távol volt Mindszentről. Váratlanul azonban haza érkezett és kötelességszerűen a folyó nyomozásba azonnal beavatkozott. Bár a talált bűnyomok és az azokból folyó következtetés az őrsparancsnok megállapítását igazolták, Szakálházi tiszthelyettes előtt mégis különösnek látszott, hogy éppen olyan asszony vált volna meg bűnös úton magzatától, aki-ről köztudomású volt, hogy anyaságának boldog örömmel nézett elébe. Itt tehát az őrsparancsnok számításában valami sántított. De a Tiszáig vezető vérfoltok is bizonyos rendszerességet árultak el. Úgy tetszett, hogy a vér nem önmagától hullott el, hanem, mintha valaki azt célzatosan elcsepegtette volna. Szakálházi tiszthelyettes inkább arrafelé hajlott, hogy Szabóné a legnagyobb valószínűséggel gyilkosság áldozata lett. Hulláját

eleinte maga is a Tiszában sejtette, mert a véryomok — bármennyire gyanusnak találta is azok eredetét, — mégis csak a Tisza felé vezettek.

Első teendő volt a holttest fellelése. Anélkül csak tapogatózás, találgatás minden. De ha az megvan, egyszerre kiderül az öngyilkosság vagy gyilkosság tenye. És így a nyomozás határozott irányt is vehet.

Két napig halászták, csákyázták a Tisza medrét. De bizony eredmény nélkül. A Tisza nagy hallgató, az ugyan nem egykönnyen árulja el a titkát, aki pedig benne bízva, hideg hullámailan keres menedéket, azt gondosan rejtegeti és könnyen nem adja ki.

De Szakálházi tiszthelyettes könnyen nem adta fel a küzdelmet, mert mind erősebb gyökereket vert benne ama tudat, hogy Szabóné magát tiltott operációt semmiképpen sem hajthatott végre, s így öngyilkos sem lehetett.

Elsősorban azt kutatta, hogy az asszony halála kinek lehetett érdekében. Azt persze nehéz lett volna kitalálni, mert egy szegény, légynek sem vétő asszony ugyan kinek lett volna útjában? Az eltűnttel egy házban a már nevezett Lantos-család lakott. A tiszthelyettes természetesen legelőször ezt kerítette elő. Már előbb is megállapítást nyert, hogy Szabónét utójára június 25-én 17 órakor Lantosné még látta. Ekkor mondta neki, hogy 26-án munkára megy vidékre és Péter-Pálig haza sem jön. Ez a beszélgetés a vásártéren történt és onnan Lantosné is 2 napos napszámba a Tiszántúlra ment. Ez utóbbi asszony saját szobája, valamint a közös kapu- és konyhaajtó kulcsát megelőzőleg Korom János szomszédjuknál deponálta. Ezt Szabónéval közölte, ki a kapu- és konyhaajtókulcsot ott később magához is vette, míg Lantosné szobakulcsa tovább is Koroméknál maradt.

Lantosné előadta még, hogy a vásárban öccsével Zsótér Ferencel is találkozott, kinek a kulcsok hollétét szintén elárulta. Öccse megígérte neki, hogy 26-án utána jön, de csak 27-én reggel mutatkozott nála. Allítólag valami multság után részeg fejjel a határban elbódorgott és egy árokparton elaludt.

A már napokon keresztül eredménytelenül nyomozott tiszthelyettes szíve nagyot dobbant. A csendőrszton azt súgta neki, hogy az alibijét oly naivul bizonyítani akaró legény figyelmet érdemel. A vértócsának seprővel való gondos elcsepegtetéséből arra lehetett következtetni, hogy a tettet családbeli vagy olyan ismerős követte el, akinek nem kellett félnie attól, hogy meglepik. Mielőtt azonban Szakálházi tiszthelyettes ezen a nyomon elindult volna, bizonyítékot keresett.

Azt tudta a Lantosné előadásából, hogy a meggyilkolt szobájának kulcsa Korom Jánosnál volt. Miután pedig a szobaaajtó zárján és az ablakokon erőszakos behatolás nyomait látni nem lehetett, nem látszott kizártnak, hogy a tettes a szobába rendes úton, annak kulcsával jutott be.

Korom János kikérdézeikor határozottan állította, hogy a Lantosné lakásának kulcsát tőle 25-én éjjel Zsótér Ferenc vette át.

Nem ok nélkül verte tehát a tiszthelyettes szíve, hogy ő az, ő az! A legényt tüstént maga elé hozatta. Sanda tekintetű, korlátolt kinézésű, köpcös, vállas alak. Azonban könnyebb volt a göncöl szekeret az égből lehozni, mint a legényt vallo-

másra bírni. Maga a megtestesült konokság. Minden vágást ügyesen, hidegvérrel kiparizott. Lésze fogott mint a beretva, éppen nem volt ostobának mondható. A borzalmas gyanúsításra mindannyiszor ki-kitört belőle a keserű méltatlankodás: „Azt a szegény asszonyt már miért bántottam volna? Se haragosom nem volt, se pénze nem volt, hát lehet valakit megölni csak úgy passzióból.”

Vitéz Szakálházi tiszthelyettes csak hagyta. Nagy lélekbuvár ő, bőséges tapasztalataiból nagyon jól tudta, hogy a gonosz lelket takaró letyke rártatóság csakúgy össze fog esni, mint a léket kapott szélhólyag. Várt, hadd ériék a bűnös. A többit majd megteszik a mardosó önvád és az áldozat véres arnyának fojtogató ölelései.

Másnap a legény már csendesebb, tekintete mind tévovább lesz és hörgő sóhajai szinte szálnalmat keltők. Azok az apró, kis, rágó férgek, miket közönségesen lelkiismeretfurdalásnak hívunk, már erősen munkában állanak. De még nem eléggé érett meg a vallomásra. Tagad következetesen, de már kevesebb hévvel és nem oly visszautasító határozottsággal. A tiszthelyettes nem erőlteti.

„En várhatok, nekem mindegy, hogy a szél mikor veri össze a bokádat! De mégis úgy gondolom, hogy töredelmes vallomással enyhítheted bűnödöt. Annál többet érsz vele, minél hamarabb teszed.”

A legény csak sóhajt, de nem szól semmit. A csendőrök elfordulnak és az ablakon egykedvűen bámulják az esőtől paskolt sáros országutat.

Közeleg a barnaszárnyú est. És arra az ijesztő árnyakkal teli néma éjszaka. A legény mind nyugtalanabb lesz. Izeg-mozog, szája tátog, látszik, hogy mondani szeretne valamit. A csendőrök hallgatnak és lassan berendezkednek az éjjeli pihenésre.

Éjjel után 1 órakor a legény felül fekhelyén és reszkető hangon megszólal:

„Tiszthelyettes úr, már nem bírom tovább, jól mondtá, én vagyok a gyilkos. Hallgasson meg, mert a torkom úgy fojtogatja valami, úgy érzem, hogy mindjárt megfulladok.”

Június 26-án hajnali 3 órakor egy tánemulatságból tértem nénem lakására. Egy kicsit ittam is mert a multságom ez már így szokás. Levetkőztem. A szomszéd szobában a fiatal Szabóné már fenn volt. Az ablakon át láttam, hogy tesz-vesz útra készül. Az ördög felágaskodott bennem. Bezörgettem a menyecskehez, az szó nélkül beengedett. Ölelgettem, cirógattam, nagyon vágyakoztam rá, de az hidegen és haragosan elutasított. Már nagyon az ördögé lehettem, mert a vágy fergeteg szerűleg tört rám, a menyecske az ágyra letepertem és magaméva tettem.

Amint a szobából távozni akartam — folytatja a gyilkos egy kis lélegzetvétel után — a menyecske szememre vetette gaszágomat és mindjárt hozzá itette, hogy reggel feljelent a csendőrségnél. Én, ak csendőrkezen még sohasem voltam, erre igen megijedtem és egy kezemüvébe eső sörös üveggel a: asszonyt fejbe vágtam, aki erre hangtalanul elterült a földön. Ekkor már az eszemet teljesen elvesztettem. Nehogy Szabóné fellármázza a szomszédokat, az asztalról egy vasnyelű kést ragadtam föl és azt a menyecske nyakába, mellébe és oldalába többször markolatig belevágtam. Izgatottságon

oly nagy volt, hogy a véres kést elejtettem. Hiába kerestem, a homályos szobában fellelni nem tudtam. Atugrottam hirtelen némén szobájába és saját bieskámával visszarohtantam a földön vérben fetregő Szabónéhoz. Aztán addig szurkáltam, míg élet volt benne."

A későbbi boncolás megállapította, hogy Szabónén gyilkosa 23 késszúrást ejtett.

A bestiális gyilkos pokoli vérengzése után lement a Tiszára, ott kését, kezét, ruháját és ingét a vértől megmosta. Útján az áldozat felfogott véréből el-elesepentett, hogy a nyomozó csendőröket félrevezesse. És amint látjuk, ez majdnem sikerült is neki.

„Estig — vallja tovább a gyilkos — a határban kóboroltam. Éjjel óvatosan visszatértem a lakásba. Láttam, hogy tettem még nincsem felfedezve, így hozzáálltam a holttest eltakarításához. Az istállóban egy méter mélységű gödröt ástam és abba belegyömösöltem a hullát, Szabóné kínos vergődése közben megszületett 6 hónapos méhmaggattal együtt. A gödröt azután szalmával gondosan beföldtem, úgy, hogy arra csak én tudok gondolni.

Még meg sem virradt, — fejezi be a gyilkos látható megkönnyebbüléssel rettentő vallomását — már a szobát is rendbehoztam. A vértőcsát a seprővel elmozdítottam és a szerteszét frezesenő vércseppeket letörölgettem. Most pedig, tiszthelyettes úr, vasaljon meg és vigyen a Csillagba, mert ott az én helyem."

A szegedi törvényszék 10 évi fegyházra ítélte el.

E szép nyomozás méltó befejezésül álljon itt a Mindszenti Hírlap e gyilkosságról írt riportjának alábbi kiragadott részlete:

„Községünk számottevő polgárai közül mintegy 20-tagú küldöttség jelent meg vitéz Szakálházi Lajos járási csendőr tiszthelyettes előtt, akinek megköszönték ezen ügyben tanúsított, erélyes és fáradságot nem ismerő szorgalmas munkáját, mely által lehetővé vált, hogy a község lakosságát közel két hétig igazalomlan tartó gyilkoságnak minden kis részletét kiderítette és az elvetemült gyilkost az igazságszolgáltatás kezére juttatta."

Érhető-e egy csendőrt nagyobb dicséret, mint polgártársainak elismerése, hűléje és szeretete? Vitéz Szakálházi tiszthelyettes méltán büszke lehet ez őt ért ritka kitüntetésre, mert annak minden szava a szívébe van soha el nem haloványuló betűkkel beírva.

SPORT

A csendőrségi országos lövőverseny

A csendőrségi országos lövőverseny folyó évi május hó 24-én folyt le a nagytétényi honyód lövöldében. A versenyen valamennyi csendőrkerület valamint az Egyesített Csendőriskola egy-egy csapattal vett részt. Minden csapat 2 tisztből, 2 altisztből (tiszthelyettesből) és 2 csendőrből állott.

A verseny eredménye a következő volt:

I. Karabély csapatversenyben: 1. Pécsi kerület csapata 6 főrangszámmal; nyerte József főherceg Öfenszékének vándordíját. A csapat minden tagja bronzérmel nyert. 2. Debreceni kerület (6); 3. Egyesített Csendőriskola (7); 4. Szegedi kerület (14); 5. Miskolci kerület (15); 6. Szombathelyi kerület (15); 7. Budapesti kerület (17); 8. Székesfehérvári kerület (18).

II. A karabély egyéni versenyben: 1. Fetter Ferenc főhadnagy E. cs. i. (10) tiszteletdíj és aranyérem; 2. Czékus Ferenc hadnagy Budapest (17) tiszteletdíj és ezüstérem; 3. Gábor Péter százados Debrecen (21) tiszteletdíj és bronzérem; 4. Kovács István 3. oszt. tiszt-helyettes Debrecen (29) tiszteletdíj és mint az altisztek közül elsőnek, aranyérem; 5. Kovarez Emil főhadnagy Pécs (31) tiszteletdíj; 6. Baky László főhadnagy E. Cs. i. (32) tiszteletdíj. A karabély egyéni versenyben az altisztek közül a második Berjanicz Imre 3. oszt. tiszt-helyettes Pécs (ezüstérem); harmadik altiszt Kovács Gyula 3. oszt. tiszt-helyettes (bronzérem). A csendőrök közül első volt: Koplár Mihály csendőr Pécs (aranyérem); második Kovács Mihály szakaszvezető E. Cs. i.; harmadik pedig Zsom Sándor csendőr (Debrecen).

III. A pisztoly csapatversenyben: 1. Miskolci kerület 458 egységgel. Nyerte a m. kir. honvédség főparancsnokának vándordíját, ezenkívül a csoport minden tagja bronzérmel nyert. 2. Egyesített Csendőriskola (446); 3. Pécsi kerület (434); 4. Szombathelyi kerület (288); 5. Szegedi kerület (250); 6. Debreceni kerület (171); 7. Budapesti kerület (121); 8. Székesfehérvári kerület (60).

IV. Pisztoly egyéni versenyben: 1. Csűrös Gyula százados Miskolc (220) tiszteletdíj és aranyérem; 2. Bertha Ferenc őrmester E. cs. i. (164) tiszteletdíj és aranyérem; 3. Latzkovics László százados E. Cs. i. (131) tiszteletdíj és ezüstérem; 4. vitéz Bojthe Péter 2. oszt. tiszt-helyettes Szombathely (131) tiszteletdíj és ezüstérem; 5. Kosztka Agoston őrnagy Miskolc (128) tiszteletdíj. A pisztolylovesben az altisztek közül harmadik volt: Kajcsos István 3. oszt. tiszt-helyettes Pécs (bronzérem); a csendőrök között első volt: Sárközi György csendőr Pécs (aranyérem); második: vitéz Kürthy Mihály csendőr Szeged (ezüstérem); harmadik: Hukli Daniet csendőr Miskolc (bronzérem).

A csendőrségi országos atletikai versenyek

A csendőrség országos atletikai versenyei a BBTE. széna-téri sporttelepén, folyó évi június hó 8-án és 9-én folytak le. A nagyszabású versenyen, mely mindkét napon 15 órától késő estig tartott, megjelent a Kormányzó Úr Öfóméltósága, valamint József és József Ferenc főherceg Öfenszék is. A nagy és előkelő közönség soraiban ott voltak Nádossy Imre országos főkapitány, br. Than Károly, bádoki Soós Károly, körpényesi Kontz Sándor altábornagyok, Thott Gábor, Lóránth Dénes tábornok, valamint Száhlender Béla tábornok a m. kir. csendőrség felügyelője.

Versenybíró volt dr. Nagy József a MASz. képviselője. A versenyt 23 tagú rendezőség rendezte.

Tekintettel arra, hogy az Egyesített Csendőriskolának a trainirozásra sokkal több és jobb alkalom van, mint a közbiztonsági szolgálatot teljesítő alosztályoknak, az Egyesített Csendőriskolák, illetve a csendőr kerületek versenyzői külön-külön helyezettek.

A versenyek részletes eredménye a következő volt:

Junius 8-án.

I. 100 méteres síkfutás. Ecsi. 1. Puljer Fülöp szds 12.2 mp. 2. Baky László főhdgy 12.1 mp. 3. Zsengellér József főhdgy. Kerületek: 1. Marsó Lőrinc főhdgy Budapest, 2. Plávenszky Ferenc főhdgy Budapest, 3. Hurth József főhdgy Székesfehérvár, 4. Kontra Kálmán főhdgy Pécs, 5. Kiss Árpád hdgy Szeged, 6. Heszler József főhdgy Debrecen.

II. Diszkoszvetés. a) Tisztek: Ecsi. 1. Zsengellér József főhdgy: 57.70 m. 2. Baky László főhdgy 40.92 m. 3. Revitzky Zsigmond főhdgy 39.27 m. Kerületek: 1. Borovszky Jenő főhdgy Szeged 53.00 m. 2. Bárdió Mihály főhdgy Székesfehérvár 46.20 m. 3. Zujonkovszky Márton g. főhdgy Budapest 45.45 m. 4. Gayer József szds Budapest 45.16 m. 5. Zatoschill Ferenc főhdgy Székesfehérvár 44.04 m. 6. Baitz Ferenc hdgy Szeged 43.33 m. b) Altisztek: Ecsi. 1. Landler Adam őrmester 46.86 m. 2. Buránszky Jenő őrmester 43.10 m. 3. Szűcs Sándor főzsrőrmester 42.40 m. Kerületek: 1. K. Mayer László őrmester Miskolc 47.60 m. 2. Szabó Lajos tiszt-helyettes Szombathely 38.50 m. 3. Szigeti Bálint tiszt-helyettes Szombathely 34.59 m. 4. Tamás György tiszt-helyettes Debrecen 34.29 m. 5. Drózdik Lajos őrmester

Pécs 29.25 m. 6. Kertész Mihály főzsrőrmester Budapest 29.09 m. c) Legénység: Ecsi. 1. Tóth István őrzvezető 47.95 m. 2. Marosi Mihály próbacsendőr 47.50 m. 3. Kovács József őrzvezető 45.65 m. Kerületek: 1. Kovács Sándor III. csendőr Pécs 46.75 m. 2. Szalai Márton próbacsendőr Szeged 46.01 m. 3. Pintér István csendőr Székesfehérvár 45.89 m. 4. Kristóf József csendőr Miskolc 43.20 m. 5. Szarka Lajos csendőr Debrecen 42.51 m. 6. Pap István csendőr Szombathely 41.91 m.

III. Távolugrás. a) Tisztek: Ecsi. 1. Puljer Fülöp szds 5.82 m. 2. Baky László főhdgy 5.36 m. 3. Zsengellér József főhdgy 5.20 m. Kerületek: 1. Plávenszky Ferenc főhdgy Budapest 6.17 m. 2. Marsó Lőrinc főhdgy Budapest 5.90 m. 3. Kontra Kálmán főhdgy Pécs 5.47 m. 4. Czékus Ferenc hdgy Budapest 5.31 m. b) Altisztek: Ecsi. 1. Buránszky Imre őrmester 5.51 m. 2. vitéz Rajki István tiszt-helyettes 5.44 m. 3. Esztergomi Pál őrmester 5.32 m. Kerületek: 1. K. Mayer László őrmester Miskolc 5.52 m. 2. Boros Emil őrmester Budapest 4.87 m. 3. Drózdik László őrmester Pécs 4.80 m. 4. Jánoska János főzsrőrmester Budapest 4.62 m. 5. Halász György főzsrőrmester Szeged 4.37 m. c) Legénység: Ecsi. 1. Sárosy Rezső őrzvezető 5.53 m. 2. Rózsa Sándor tize-des 5.49 m. 3. Kocz Lajos őrzvezető 5.21 m. Kerületek: 1. Márton Bálint csendőr Szeged 5.52 m. 2. Kun Jenő csendőr Debrecen 5.33 m. 3. Danitz Ferenc csendőr Budapest 5.19 m. 4. Jakab József csendőr Szombathely 5.09 m. 5. Pál Géza csendőr Pécs 5.06 m. 6. Pető József csendőr Szeged 5.02 m.

IV. 300 méteres síkfutás. Ecsi. 1. Puljer Fülöp szds 2 p. 15.5 mp. 2. Baky László főhdgy. Kerületek: 1. Czékus Ferenc hdgy 2 p. 30.5 mp. 2. Dr. Ujlaky László alhadnagy Szombathely. 3. Dr. Debolyi Lajos főhdgy Szeged.

(Folytatjuk.)

HIREK

Csendőrségi sportverseny Baján. A Bács-Bodrog vármegyei csendőrparancsnokság állományába tartozó csendőr tiszt-helyettesek, altisztek és csendőrök július 27-én Baján nagyszabású csendőrségi sportversenyt, ezt követően pedig népünnepélyt rendeznek. A sportverseny és népünnepély tiszta jövedelmét a csendőrségi sportalap javára fogják fordítani.

Kérelem. Szabó Bódog Niklán (Somogy megye) állomásozó 2. oszt. tiszt-helyettes kéri a brassói kerület alsóvisti őrsén szolgált Benzó István 3. oszt. tiszt-helyettes és Moga Károly csendőrt, továbbá a commandóosztási nyári őrsön szolgált Tamási Ignác, Bálint Lajos és Szávuj János csendőröket, akik a pusztacserinai román ütközetben történt megsebesülésének tanúi voltak, hogy címüket vele közöljék.

Balla László MAV. főkalauz (lakik Szolnokon, Kolónia 10. szám alatt) kéri azt a csendőrt, aki folyó évi március 18-án Tiszaföldvár felől Szajolig utazott és tanúja volt annak, hogy őt a vonaton utazott cigányok megverték, hogy címét vele közölje.

Dicséret. A m. kir. belügyminiszter a Kaloosa körül majdnem három éven át garázdálkodott Szabó István (Nyulik) és 4 társa által elkövetett nagyszámú bűncselekmény kiderítéséért és azok tetteseinek elfogásáért Jakó Béla szegedi kerületbeli 2. oszt. tiszt-helyettesnek 50.000 korona, Roska Imre, Vágó Joachim 2. oszt. tiszt-helyetteseknek és Vaszlak István főzsrőrmesternek 40—40.000 korona pénzzutalmat engedélyezett. Ugyancsak a m. kir. belügyminiszter Stróbl György szegedi kerületbeli 2. oszt. tiszt-helyettesnek, Győrfi József 3. oszt. tiszt-helyettesnek, Kovács Miklós és Szűcs Sándor főzsrőrmestereknek 50—50.000 korona, Pap Imre, Dvorszki Sándor és Hrivnák Mihály csendőröknek pedig 40—40.000 korona pénzzutalmat engedé-

lyezett, mert egy 23 tagból állott és üzemelt hosszabb időn át folytatott tolvajsözötközetet lelepleztek és annak tagjait elfogták.

A szegedi csendőrkerület parancsnoka Steiner Ottó és Sipos Antal 1. oszt., Miklós István, Vas Lajos és Vári János 2. oszt., Martin Tamás és Péntek József 3. oszt. tiszt-helyetteseket okiratilag, Bánfi Ferenc 3. oszt. tiszt-helyetteset pedig nyilvánosan megdicsérte azért, mert hosszas csendőrségi szolgálati idejük alatt mindenkor fáradhatatlan szorgalmat és eredményes tevékenységet fejtettek ki; alárendeltjeiket helyesen és célirányosan befolyásolták, őrsüke mintaszerű rendben tartották és maguk is példás magaviseletet tanúsítottak.

Kardos József és Polgár István főzsrőrmestereke okiratilag, Oláh Imre és Köpösi János főzsrőrmestereket pedig nyilvánosan megdicsérte azért, mert közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb idő óta eredményes tevékenységet fejtettek ki, őrsparancsnokukat lelkiismeretesen támogatták és önképzésük terén szép eredményt mutattak fel;

Lantos Rafael 3. oszt. tiszt-helyettes okiratilag megdicsérte, mert egy Szentés város környékén garázdálkodott tolvajsözötközetet ügyes és szakavatott nyomonzással leleplezett, az az által elkövetett 17 rendbeli lopást kiderítette és a tettéseket elfogta;

Sipos András főzsrőrmestert okiratilag, Kozm Sándor csendőrt pedig nyilvánosan megdicsérte, mert Vésztő és Sarkadkeresztúr községekben előfordult kégyilkossági és rablási esetet kitartással, ügyességgel és buzgalommal kiderítették és a tettéseket elfogták;

Rác Miklós 1. oszt. tiszt-helyettes okiratilag, Urbá Mihály főzsrőrmestert pedig nyilvánosan megdicsérte, mert egy Szentés város környékén elkövetett többrendbeli betöréses lopás tettéseit 121 órán át tartott szakavatott nyomozással kiderítették és elfogták.

Czakó Béla és Hegyesi Imre 3. oszt. tiszt-helyetteseket, továbbá Afre Ferenc és Ferkó Kálmán főzsrőrmestereket és Nagy Sándor II. zsrőrmestert okiratilag, Tóth László főzsrőrmestert és Molnár János csendőrt pedig nyilvánosan megdicsérte, mert egy főből állott veszélyes rablógyilkos bandát ügyesen szakavatottan lelepleztek és annak tagjait elfogták;

Gál István 3. oszt. tiszt-helyettes okiratilag, Osv Kálmán 2. oszt. tiszt-helyettes, továbbá Szűcs László főzsrőrmestert, Pópity Tamás és Polyák Antal csendőröket nyilvánosan megdicsérte, mert a solti őrskörben elkövetett 44 rendbeli különféle bűncselekmény tettéseit hosszas és fáradságos nyomozással kiderítették és elfogták;

Öcsödi Gábor 1. oszt. és Szák János 2. oszt. gazdazati tiszt-helyetteseket okiratilag, Pálmai János, Kád János 2. oszt. és Szabados Antal 3. oszt. tiszt-helyetteseket nyilvánosan megdicsérte azért, mert irodai segémunkási minőségükben mindenkor lelkiismeretes pontosságot és lankadatlan szorgalmat tanúsítottak előljáró parancsnokukat mindenben lelkiismeretes támogatták;

A m. kir. miskolci csendőrkerület parancsnoka Suri András 2. oszt., Szász József, Mészáros János, Icsövics Sándor, Homonnai András 3. oszt. tiszt-helyetteseket, továbbá Tölgyesi János főzsrőrmestert, Hudák Antal csendőrt egy, üzemelt több vármegyei és a megszállott cseh területre is kiterjesztett rablótolvajsözötközethez és ezek által elkövetett 48 rendbeli lopásnak, 25 rendbeli orgazdaságnak, 1 rablásnak és 1 sikkasztásnak 490 órán át folytatott fárad-

ságos nyomozás során való kiderítéséért és a tettesek elfogásáért okiratilag megdicsérte.

Előléptek: Főtörzsrőmesterré: Györffy Gábor, Benedek Jeremiás, Horváth Sándor IV. és Kovács György budapesti kerületbeli törzsrőmesterek; **örmesterré** Pap Károly budapesti kerületbeli csendőr.

Házasságot kötöttek: Benedek Andor gazdasági százados Osváth Magda úrnővel július 28-án Biharkezesen; Mészáros Ödön főhadnagy Székely Katalin úrnővel július 5-én Budapesten; Vas Ferenc miskolczi kerületbeli 3. oszt. tñs. özv. Füzesy Dezsőné sz. Kovács P. Annával április 7-én Gyöngyösön; Cseresznyés Pál budapesti kerületbeli 2. oszt. tñs. Vrabely Rozáliával július 7-én Budapesten.

Elhalt: Nagy György szegedi kerületbeli csendőr június 10-én Szegváron.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. I. A Ludovika Akadémiára való felvételi kérelmeket július 31-ig kell beterjeszteni. A részletes feltételeket a Ludovika Akadémia által kiadott tájékoztató tartalmazza, melynek egy példányát címére megküldöttük. 2. Forduljon személyesen az alispáni hivatal illetékes osztályához, ott megadják a szükséges felvilágosítást.

Délpest megye. Polgári állás elnyerése céljából gyakorlati próbaszolgálat céljából való szabadságolását csak akkor kérheti, ha az illetékes polgári hatóság próbaszolgálatra felvette. Ha igényjogosultságának megállapítását már kérte, akkor polgári állás elnyerése iránti kérelmét előterjesztheti akkor is, ha igazolmányát még nem kapta meg. A csendőrségnél elöltöltött szolgálati éveket állami polgári állásokban minden külön kérelem nélkül hivatalból beszámítják.

Dunántúli. Az őrsparancsnoki (tiszthelyettesi) darj kiválasztása az előljáró parancsnokok feladatát képezi; akik legjobb meggyőződésük szerint természetesen azokat válogatják ki, akiket a legalkalmasabbnak tartanak. A tanfolyamba való bevezénylés szolgálati időhöz kötve nincsen, egyenlő minőség esetén természetesen, hogy a hosszabb szolgálati idővel bíró előnyben részesül; csupán a szolgálati évek száma azonban a tanfolyamra való bevezénylésre jogcímet nem ad. Cikke nem közölhető.

1899. Fekete pantallót csakis az altisztek, tehát az őrmesterek és ennél magasabb rendfokozattal bíró egyének viselhetnek.

S. P. tñs. „Turul madár“ című verse úgy tartalma, mint technikája szempontjából gyöngye. Versek nem közlünk, de különben sem volna közölhető.

K. O. főgy. A francia főkonzulátus IV. ker. Ferenc József-rakpart 22. szám alatt; az olasz főkonzulátus VIII. ker. Eszterházy-utca 40. szám alatt és a dán-islandi konzulátus V. ker. Nádor-utca 28. szám alatt van. Portugáliának Budapesten nincsen konzulátusa.

D. M. tñs. Utmesteri tanfolyamra csak akkor mehet, ha próbaszolgálatra felveszik. Kísérje figyelemmel a Budapesti Közlönyben vagy a helyi lapokban megjelenő pályázatokat s megfelelő írásodás esetén kérvényét szolgálati úton adja be. A kérvényt állami utmesteri állásra a kereskedelemügyi miniszter úrhoz, törvényhatósági utmesteri állásra az illető vármegye alispánjához kell címezni. Megjegyezzük, hogy a pályázók száma mindig igen nagy. A küldött bélyeget lapunk javára bevételteztük.

Bakonyi őrs. Ha Ön a közzéadalkodásba való belépése után az alapötökét egyszerre vagy részletekben teljesen befizette, akkor kiválása esetén nem a befizetett alapötökre, hanem a közzéadalkodás azon vagyonának megfelelő hányadára van igénye, amellyel az Ön kiválása idején rendelkezett. A részeseeknek a közzéadalkodás vagyonának a gyarapodásában vagy csökkenésében arányosan kell részesedniük.

Bajai őrs. Kávékonzervet gyárt az Első Kecskeméti Konzervgyár, Kecskemét; fügekvét (kávépótlék) Dick Fidél és Tsa Budapest, Vig-utca 25.

H. Altisztek (örmestertől felfelé) szolgálaton kívül nikkelezett gyalogtisztí kardot viselhetnek. (1921 június 28-án kelt 19043/eln. 5. sz. honv. min. rend. 20. pont utolsó bekezdés.)

Karancs 1924. A csendőrök fehér celluloid csillagot, az altisztek sajtolt és fehér lakkozott horganylemezből készült csillagot, a rangosztályba nem sorolt havidíjasok pedig ezüst lemezzel borított (sajtolt) csillagot viselnek. (19043/eln. 5. 1921. sz. H. M. rend. 3. pont utolsó bek.)

J. H. Addig, amíg előléptetése állományparancsban kihirdetve nincsen, a magasabb rendfokozati jelvényeket nem viselheti annál kevésbbé, mintán az előírt szolgálati idő betöltése az előléptetésre egymagában jogcímet nem ad, ha arra különben nem alkalmas vagy érdemes. Magasabb illetékeinek folyósítását kérje őrskihallgatáson.

Vitéz D. J. csendőr. Folyamodják szolgálati úton kivételes engedélyért a m. kir. belügyminiszter úrhoz (VI. c. osztály).

Olvasóink szives figyelmébe!

A Csendőrségi Lapok egyelőre havonta kétezer, 1-én és 15-én jelenik meg. Célja: a csendőrségi szakismeretek és szakirodalom fejlesztése. A lap részére szánt cikkeket lehetnek szaktanulmányok, értekezések és ismertetések a csendőrség szervezetét, kiképzését vagy más, a csendőrségi szolgálat fejlesztését érintő kérdésekről, továbbá tanulságos nyomozások szakszerű leírásai, végül a csendőrséget vagy annak egyes tagjait érintő olyan eseményekről szóló tudósítások, amelyek a csendőrség körében általános érdeklődésre számíthatnak. Verseket nem közlünk; egyéb szépirodalmi közleményeket csak kivételesen, a rendelkezésre álló helyhez képest és csak úgy közlünk, ha tárgyukat a csendőrségi életből merítik. A lapban való közlésre szánt minden közleményt kérjük olvashatóan (lehetőleg írógéppel) felhasználatos és a papírlapnak csak az egyik oldalára írni. Cikket nem csak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől is elfogadunk. Névtelenül beküldött cikket nem közölhetünk; de a szerző tetőzésére bizzuk azt, hogy cikke neve alatt vagy anélkül jelenjen-e meg. Az elfogadott cikkeket terjedelmük és értékük szerint honoráljuk. A díjazás elfogadásával a cikk a lap tulajdonába megy át, az tehát máshol csak a szerkesztő beleegyezésével közölhető. A szerkesztői üzenetek rovatában a szerkesztőség mindenkinek rendelkezésre áll, de a szolgálattal kapcsolatos és névtelen levelekre nem válaszol; kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, midőn a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy leveleikhez bélyeget ne mellőzkeljenek. Előfizetést — az adminisztrációs kiadások csökkentése végett — csakis legalább negyedévre fogadhatunk el. Az előfizetési díjat beküldés alkalmával az aranykoroná mindenkorai hivatalos szorzószáma alapján kérjük kiszámítani. A lap részére szánt levelezéseket ne a szerkesztő nevére, hanem a szerkesztőség címére kérjük küldeni. (Budapest, I. ker. Vár, Országház-utca 30.) A csendőrség tagjainak rövid, — legfeljebb 4 sornyi terjedelmű — levelezés-szerű közleményeit díjtalanul közöljük; kereskedelmi hirdetések a lap részére a „Palladis“ r.-t. (Budapest, V. ker. Honvéd-utca 10. szám.) vezél díjzabás szerint.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas részvénnyársaság nyomdája Budapest, V., Honvéd-u. 10.

(Telefon: 5-67, 5-68.)

Felelős vezet: Tiringer Károly műszaki igazgató.